

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

“In mijn droom liep ik een winkel binnen. Achter de toonbank stond een engel. Ik vroeg: “Wat verkoopt u hier?”. “Alles wat u maar wilt,” zei de engel. “O,” zei ik, “echt waar? Ik wil graag vrede op aarde. Geen honger en armoede meer. Gezondheid en onderdak, vrijheid en respect voor iedereen”. “Wacht even,” zei de engel. “U begreep me verkeerd. Wij verkopen hier geen vruchten, alleen maar zaadjes”.

Het beeld van Gód als *zaaiër*, en van vrede en gerechtigheid als *zaadjes*, strookt maar moeilijk met ons *ongeduld*. Want wij willen dat allemaal nu meteen zien. Hoe begrijpelijk ook...

Ik weet niet of dat ook te maken heeft met de steeds grotere verstedelijking waarin wij leven, de vervreemding van de natuur - ondanks een luidruchtige boerenstand.

Misschien heeft het al meer te maken met de *maakbaarheid* der dingen, die voor ons buiten kijf staat, maar die ons steeds verder áf brengt van zaaien, ontkiemen en groeien.

En dat het een *geheim* is - want het ontkiemen en ópschieten voltrekt zich buiten ons gezichtsveld, maakt het ook niet gemakkelijker voor ons die álles willen zien en begrijpen.

Terwijl het toch écht zo is zoals de engel achter de toonbank in het verhaaltje laat merken: wat er toe doet in ons leven, in onze relaties, in ons hart en gevoel en het leven mét anderen - heeft oneindig meer met dat geheim te maken, dan met onze praktische instelling van maakbaarheid.

Ons leven zelf - wie wij zín en hóe wij leven - kun je wezenlijk niet anders beschrijven dan met de woorden uit de gelijkenis. Met: ‘zaaien’ en ‘gezaaid worden’, met het ‘ontkiemen’ en ‘groeien’ zoals dat mosterdzaadje; met het ‘doordesemen’ en ‘doordesemd’ worden.

Ik heb mijn vader jarenlang al ons brood zien bakken, dus ik weet dat er ook heel wat *werk* in zit, maar op het *geheim* van de graankorrel en het gisten heeft ook de bakker geen greep. Om nog maar te zwijgen over - wat je alleen maar kunt vermoeden - de beweegreden, de liefde, waarmee een vader naast zijn drukke werk getrouw het brood voor zijn gezin bakt.

Voor dat geheim van zaaien en ontkiemen, van groeien en rijpen, is van onze kant dus tenminste *geduld* nodig. Geduld als *kunnen verwachten*. Geduld als hopen - in de zin waarop Paulus dat ook bedoelt - hopen op wat je nog niet kunt *zien*.

En zelfs dáárvan mag je zeggen dat ook die hoop in ons gezaaid wórdt en uit onze diepte mag ontkiemen en groeien, als de Geest ‘die onze zwakheid te hulp komt’.

Wij willen maar doén, en we vinden dat we maar ‘*moeten*’. En het gaat er niet om de passiviteit te preken - ik las ergens dat Blaise Pascal heeft geschreven dat ‘alle ellende van de mensen maar één oorzaak heeft, namelijk dat zij niet in staat zijn rustig in een kamer te blijven.’ Daar gaat het niet om.

Het gaat om een héél actief geduld hebben, een heel intens hopen en verwachten op ‘het zaad’, op dat wat wij niet zelf voor elkaar hebben gebokst, maar wat ons gegund, geschonken en

gegeven wordt. Ofwel: om de handen ‘niet uit de mouwen te steken’ - dat doen we heus wel - maar om de handen heel bewust te openen om te kunnen *ontvangen*.

Ik denk echt dat als dat niet - als een diepere bodem - ónder ons dagelijkse doen en laten zit, dat we dan struikelen over ons eigen ongeduld en teleurgesteld of bitter raken over wat ons maar niet lukt, bij onszelf, of bij de ander. Of in deze samenleving.

Wij moeten de durf en de moed hebben om te *zaaien*. Maar dan ook de consequentie van zaaien onder ogen zien: dat je iets uit handen geeft, in de onzichtbare diepte van de schoot van de aarde - de schoot van de toekomst of in het hart van de naaste. Dat je het geduld opbrengt het daar te laten ontkiemen. Daarop kunt hópen. En dan - op een dag, tot je verwondering - ook zult oogsten.

Zó mogen we doen, zó mogen we ons leven en elkaar tegemoet treden. Niet ‘trekken en sjarren’, niet aan situaties, niet aan de ánder, maar zááien - en dan hopen dat wát je ook verwacht zal ontkiemen en opkomen. En je zúlt het zien!

Dat is één. Dit gaat over het beeld van het zaad als beeld van wat voor ons leven zo nodig is aan goedheid, aan vrede en aan liefde.

Maar er komt nog iets bij dat door Jezus hier heel realistisch en open en eerlijk niet verzwegen wordt. Er is ook de nacht, het donker, de ‘vijand’ die onkruid zaait.

Het kwaad, in de vorm van tegenslag, ziekte, ongeluk én in de vorm van wat mensen elkaar en de samenleving kunnen aandoen.

Als de knechten in de gelijkenis het onkruid tussen het goede graan zien opkomen vragen ze vertwijfeld aan hun heer waar dat onkruid nou toch vandaan komt. ‘Ú had toch goéd zaad gezaaid?’

Je kunt natuurlijk nooit de intonatie horen waarmee die heer antwoordt, maar mij klinkt het in de oren als zegt hij het zó: ‘Waar dat onkruid dan vandaan komt? Tja. Dat is nu eenmaal het werk van een vijand, ook van mensen die vijandige dingen doen’.

Hij verklaart niets, hij theologiseert niet, hij *constateert*, zal ik maar zeggen - valt me op. Terwijl wij toch van onze lieve Heer - want die zal het hier wel zijn - zouden verwachten, dat hij een stevige preek zou houden tegen zijn knechten en ze zou instrueren dat kwaad met alle middelen uit te roeien. Met wetten en dogma’s, met tucht en moraal of desnoods inquisitie. Maar nee, niks van dat alles, hij *constateert* dat dit onkruid er is.

Nu, daar nemen de knechten - daar nemen mensen vaak geen genoegen mee. Ongeduldig als we zijn en met de ‘maakbaarheidsgedachte’ in ons achterhoofd stellen we dan zélf maar voor om het onkruid uit te roeien.

Het antwoord van de heer wordt uiterst krachtig verwoord: ‘Nee! Beslist niet! Je zou mét het onkruid ook het goede graan lostrekken!’

Ik moet zeggen: daar zit wel wat in, in je tuin staat het soms te dicht door elkaar. En in je tuin sta je óók wel eens te kijken ‘wat is nou precies onkruid en wat had ik gezaaid?’. En dan zou je

ook nog kunnen twisten over of alle onkruid wel onkruid ís - ik bedoel, er zit best mooi spul tussen.

Dat is natuurlijk allemaal maar 'beeld'. Maar het illustreert zeer wél dat waar het gaat over 'goed' en 'kwaad' in ons leven, in onze wereld, het onderscheid lang niet altijd zwart-wit is. Of dat het zo door elkaar loopt, verstrengeld is, dat je ook het goede met de bestrijding van het kwade zou schaden.

Je kan iemand - of een relatie met iemand - beschadigen door hem of haar op het verkeerde moment of op een verkeerde manier alleen maar met z'n fouten te confronteren.

We vervreemden in onze samenleving van elkaar omdat we vooral bij 'de andere partij' bezig zijn fouten aan te wijzen en te benoemen.

En de kerk weet zo langzamerhand ook door schade en schande dat haar 'onkruidbestrijding' - met donderpreken en zwaaiende vingertjes, met uitsluiting van mensen om wie of hoe ze zijn of om wat ze doen of gedaan hebben - heel veel schade ook onder het andere 'zaaigoed' heeft aangericht.

Ofwel: dat in de gelijkenis de heer van deze akker krachtig het onkruid wieden door zijn knechten verhindert, geeft in feite aan dat hij vindt dat de onkruidbestrijding op dit moment erger is dan het onkruid zelf.

En dat we het *vooralsnog* sámen moeten laten opgroeien en dat er dan écht wel een moment komt waarop het onkruid zal worden uitgerukt.

Vooralsnog. Eerst moet je geduld oefenen. Verdragen. Hopen en verwachten. Het aanzien, in de zin van goed kijken en je blik ook steeds bijstellen. Je kan je namelijk in het onkruid vergissen.

En zo kun je je ook in een *mens* vergissen - met je oordeel over diens 'onkruid'. Onkruid kan voor jou op een dag goede tarwe blijken, omdat jij je hebt vergist. Als je wat er groeit te snel voor onkruid aanziet - als je een *mens* die nog moet groeien te vlug veroordeelt, kan hij niet meer verder groeien.

Jezus zélf werd het slachtoffer van gelovigen die hem als 'onkruid' zagen.

Juist wie het kwade wil uitroeien kan veel onheil aanrichten.

Wie een onooglijk mosterdzaadje ziet, houdt het niet voor mogelijk dat er zo'n bijzondere boom uit voort komt, met plek voor vogels van allerlei pluimage.

'Laat het gaan', zegt Jezus, 'laat beide samen opgroeien tot de oogst'. Het 'laten gaan' is hetzelfde woord als dat je iemand moet kunnen *vergeven*. Daar groeit een mens uiteindelijk het beste van.

En helemaal aan het eind zijn het dan ook niet ijverige of gelovige *mensen* die het onkruid wegmaaien, maar *engelen*. Waarom? Ik denk vanwege hun engelengeduld...

Moge het zo zijn - Amen.